Қ А У Л Ы

2024 жылғы 24 сәуір №4399-24-00-2а/273 Қызылорда қаласы

Қызылорда облыстық сотының азаматтық істер жөніндегі сот алқасы құрамында:

төрағалық етуші М.Н.Текетаев,

судьялар С.Н.Жуынтаева, А.К.Есдаулетов болып,

прокурор Д.К.Жұбаназардың,

талап қоюшы өкілі Н.Д.Махамбетовтың,

жауапкер өкілі А.Б.Ділдабековтың,

мамандар Ж.Құдайбергеннің, М.Жарылқаповтың, Ж.М.Акжигитовтың қатысуларымен ашық сот отырысында Қызылорда облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2024 жылдың 5 ақпандағы шешіміне прокурордың апелляциялық өтінішхатымен және талап қоюшының апелляциялық шағымымен түскен,

талап қоюшы «Жосалы кенті әкімінің аппараты» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің (бұдан әрі - талап қоюшы) жауапкер «Универсал Сервис МН» жауапкершілігі шектеулі серіктестігіне (бұдан әрі - жауапкер) мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану, тұрақсыздық айыбын өндіру және шартты толығымен орындауды міндеттеу туралы талап қоюы бойынша электрондық форматтағы азаматтық ісін қарап,

А Н Ы Қ Т А Д Ы:

Талап қоюшы аталған талап қоюымен сотқа жүгініп, оны жауапкер мемлекеттік сатып алу шарты бойынша міндеттемелерін тиісінше орындамағанына негіздеген.

Шағымдалған шешіммен талап қою ішінара қанағаттандырылып, жауапкерге 2023 жылғы 29 маусымдағы №177 құрылыспен байланысты емес жұмыстарды мемлекеттік сатып алу туралы шарт талаптары бойынша жұмыстарды толығымен орындап, жұмыстарды пайдалануға тапсыру міндеттеліп, мемлекет пайдасына тұрақсыздық айыбы 324 865 теңге және сот шығыны мемлекеттік баж сомасы 11471 теңге өндірілген, талап қоюдың жауапкерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы бөлігі қанағаттандырудан бас тартылған.

Прокурор апелляциялық өтінішхатында және талап қоюшы апелляциялық шағымында бірінші саты сотының шешімімен ішінара келіспей, бірінші саты соты материалдық құқықтық нормаларын бұзып, қате тұжырымға келгенін көрсетіп, шешімді өзгертіп, талап қоюдың жауапкерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы бөлігін қанағаттандыру жөнінде шешім қабылдауды сұраған.

Апелляциялық саты соты іске қатысушылардың түсініктемелерін, прокурордың апелляциялық өтінішхатты қолдап, сот шешімі өзгертілуге жатады деген қорытындысын тыңдап, іс бойынша жинақталған

дәлелдемелерді зерттеп, апелляциялық өтінішхаттың және шағымның уәждерін талқылап, төмендегідей тұжырымға келді.

Қазақстан Республикасы Азаматтық процестік кодексінің (әрі қарай-АПК) 427-бабының 1-бөлігінің 3) тармақшасында апелляциялық тәртіппен сот шешімінің күшін жоюға не оны өзгертуге шешімде баяндалған бірінші сатыдағы сот түйіндерінің істің мән-жайларына сәйкес келмеуі негіз болып табылатындығы бекітілген.

Бірінші саты сотымен осындай бұзушылықтарға жол берілген.

«Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы 2015 жылдың 4 желтоқсандағы Заңының 12-бабының 4-тармағының 3) тармақшасына сәйкес мемлекеттік сатып алу туралы келісім шартта көрсетілген міндеттемесін орындамаған не тиісінше орындамаған өнім берушілер мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізіліміне енгізіледі.

Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің (әрі қарай-АК) 349-бабының 1-бөлігінің талабына сай міндеттемені орындамау, не тиісті дәрежеде орындамау (мезгілінде орындамау, тауарлар мен жұмыстарды толық орындамау, міндеттеме мазмұнында белгіленген басқа жағдайларды бұзып орындау) - тиісінше орындамау оның бұзылуы деп түсініледі.

АК-нің 359-бабының 1-тармағына сәйкес борышқор кінәлі болған кезде, егер заңдарда немесе шартта өзгеше көзделмесе, міндеттемені орындамағаны және (немесе) тиісті дәрежеде орындамағаны үшін жауап береді.

«Соттардың мемлекеттік сатып алу туралы заңнаманы қолдануы туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2022 жылдың 21 сәуіріндегі № 4 нормативтік қаулысының 8-тармағында мемлекеттік сатып алу туралы өнім берушілермен жасалған шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындамаған не тиісті түрде орындамаған өнім берушілерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар деп тану туралы талап қоюларды қарау кезінде соттар АК-нің 359-бабына сәйкес азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің негізі ретінде өнім берушінің кінәсін және АПК-нің 6-бабының бесінші бөлігіне сәйкес әділдік пен ақылға сыйымдылық өлшемшарттарын негізге ала отырып, Тапсырыс беруші үшін туындаған жағымсыз салдарларды назарға алуы қажет екендігі көрсетілген.

«Автомобиль жолдары туралы» Қазақстан Республикасы 2011 жылғы 17 шілдедегі Заңының 13-бабының 5-1 тармағының талабына сай облыстық (республикалық маңызы бар қалалық, астаналық) және аудандық (облыстық маңызы бар қалалық) өкілді органдардың автомобиль жолдары және жол қызметі саласындағы құзыретіне облыстық, аудандық маңызы бар автомобиль жолдарын және елді мекендердің көшелерін салу,

Құжатқа қол қойылған: Жуынтаева С. Н., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Есдаулетов А. К., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Текетаев М. Н., 30.04.2024
4399-24-3-2/273

реконструкциялау, жөндеу және күтіп-ұстау кезінде Жол активтерінің сапасы ұлттық орталығының жұмыстар мен материалдардың сапасына сараптама жүргізуін ұйымдастыруды жүзеге асыру жатқызылған.

Аталған заң нормасына сәйкес аудандық маңызы бар автомобиль жолдарын жөндеу кезінде «Жол активтері сапасының ұлттық орталығы» РМК-мен жұмыстар мен материалдардың сапасына сараптама жүргізілуі бекітілген.

АК-нің 293-бабының талабына сай, борышқор міндеттемесін орындамаған немесе тиісінше орындамаған ретте, атап айтқанда, орындау мерзімін өткізіп алған ретте несие берушіге төлеуге міндетті, заңдармен немесе шартпен белгіленген ақша сомасы айып төлеу (айыппұл, өсім) деп танылады. Айып төлеу туралы талап бойынша несие беруші оған келтірілген залалдарды дәлелдеуге міндетті емес.

Анықталғаны, 2023 жылғы 29 маусымда талап қоюшы (Тапсырыс беруші) мен жауапкер (Орындаушы) арасында №177 құрылыспен байланысты емес жұмыстарды мемлекеттік сатып алу туралы шарты (бұдан әрі-Шарт) жасалынған.

Шарттың 2.1, 3.1 тармақтарына және қосымшаларға сәйкес, жауапкер жалпы сомасы 38 080 000 теңгеге Қызылорда облысы, Қармақшы ауданы, Жосалы кентіндегі Сәрке батыр көшесінің автомобиль жолын орташа жөндеу жұмыстарын 2023 жылдың 25 қазанына дейін орындауға міндеттенген.

Шарт қазынашылық органында 2023 жылғы30 маусымда тіркелген.

Талап қоюшы 33 302 581 теңгенің атқарылған жұмысын қабылдап, төлемдер жасаған, жауапкермен қалған 4 777 419 теңгенің жұмыстары толық орындалғандығы жөнінде акті жасалып, талап қоюшыға ұсынылған, оған техникалық қадағалаушы қол қойып, келісімін берген.

Алайда «Жол активтері сапасының ұлттық орталығы» РМК-нің жолдың сапасына қатысты қорытындысын ұсынбауына байланысты талап қоюшы тарапынан жұмыстар қабылданбаған.

Бірінші саты шешімді қабылдау барысында, АПК-нің 6-бабының 5-бөлігіне сәйкес әділдік пен ақылға сыйымдылық өлшемшарттарын негізге ала отырып, қазіргі уақытта Шарт бойынша жауапкер тарапынан міндеттемелерінің толық орындалғанын, жұмыстар бойынша сынамалар алынып, қабылдау сатысында тұрғанын, талап қоюшы үшін келіп тұрған жағымсыз салдардың жоқтығын ескеріп, жауапкерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушысы деп тану жөніндегі талап қанағатандырылудан бас тартылуға жатады деген қате тұжырымға келген.

Іс бойынша анықталған мән-жайларға қарағанда, «Жол активтері сапасының ұлттық орталығы» РМК-нің Қызылорда облысы бойынша филиалының 2023 жылдың 28 қарашасындағы № 17-1/889 хатына сәйкес,

Құжатқа қол қойылған: Жуынтаева С. Н., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Есдаулетов А. К., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Текетаев М. Н., 30.04.2024
4399-24-3-2/273

даулы болып отырған жолдың сапасына қатысты теріс қорытынды берілген, себебі жолдың тығыздығы бекітілген сапа көрсеткішіне сәйкес келмейді.

Сонымен қатар іс бойынша зерттелген дәлелдемелерге қарағанда аталған жолға жүргізілген орташа жөндеу жұмыстары тиісті түрде, толық аяқталмай, жолдың 27 шаршы метріне (ұзындығы 9 метр, ені 3 метр) асфальт жамылғысы қолмен жайылып, тиісті түрде техникамен нығыздау жұмыстары жүргізілмеген.

Және де бүгінгі күнге дейін жауапкер тарапынан жолға жөндеу жұмыстарын жүргізу барысында жіберілген олқылықтарды түзетіп, жолды талапқа сәйкес келтіруге бағытталған қандайда бір жұмыстарды атқармаған.

Осы орын алған кемшіліктер салдарынан жөндеу жұмыстары жүргізілген жол бұзылып, жарамсыз күйге түсіп, жолды пайдаланушылардың наразылықтарын туғызып, жағымсыз салдар туындаған.

Өз кезегінде, атқарылған жұмыстар сапасыз орындалуының өзі де жағымсыз салдар болып табылады, өйткені сапасыз жүргізіліп, нәтижесінде аяқталмаған жұмыстарға қайтадан конкурс жариялау қажет, жаңадан жарияланған конкурс бойынша қорытындысы шығып, аталған жұмыстар аяқталғанға дейін узақ уақыт өтеді, жұмыстардың орындалуы созбалаңға салынған.

Тиісті заңдылық және Шарт талаптарына сай жауапкер жұмыстарды сапалы орындап, талап қоюшыға белгіленген мерзімде тапсыруға міндетті.

Сот алқасы талап қоюдың тұрақсыздық айыбын өндіру және шартты толығымен орындауды міндеттеу туралы бөліктерін қанағаттандыру туралы бірінші саты сотының тұжырымымен келіседі, өйткені талаптың бұл бөліктерінде материалдық құқық нормасы дұрыс қолданылып, негізді әрі заңды шешім шығарылған.

АК-нің 8-бабының 4-бөлігінің талабына сай азаматтар мен заңды тұлғалар өздеріне берілген құқықтарды жүзеге асырған кезде адал, парасатты және әділ әрекет жасап, заңдардағы талаптарды, қоғамның адамгершілік қағидаттарын, ал кәсіпкерлер-бұған қоса іскерлік әдептілік ережелерін сақтауға тиіс.

Осыған орай, сот алқасы бірінші саты сотының шешімі өзгертіліп, талаптың жауапкерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушысы деп тануды сұраған бөлігі қанағаттандырылуға, прокурордың апелляциялық өтінішхаты мен талап қоюшының апелляциялық шағымы қанағаттандырылуға жатады деген қортындыға келді.

АПК-тің 424-бабының 1-бөлігінің 2) тармақшасын, 426, 431, 434 баптарын басшылыққа алып, сот алқасы

Қ А У Л Ы ЕТТІ:

Құжатқа қол қойылған: Жуынтаева С. Н., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Есдаулетов А. К., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Текетаев М. Н., 30.04.2024
4399-24-3-2/273

Қызылорда облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2024 жылғы 5 ақпанындағы шешімі өзгертілсін.

Шешімнің жауапкер «Универсал Сервис МН» жауапкершілігі шектеулі серіктестігін мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушысы деп танудан бас тартылған бөлігінің күші жойылсын, осы бөлікте жаңа шешім шығарылсын.

Талап қоюшы «Жосалы кенті әкімінің аппараты» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің жауапкер «Универсал Сервис МН» жауапкершілігі шектеулі серіктестігін мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушысы деп тану туралы талап қоюы қанағаттандырылсын.

Жауапкер «Универсал Сервис МН» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушысы деп танылсын.

Жауапкер «Универсал Сервис МН» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінен мемлекет пайдасына сот шығыны мемлекеттік баж сомасы 1846 (бір мың сегіз жүз қырық алты) теңге өндірілсін.

Шешімнің қалған бөлігі өзгеріссіз қалдырылсын.

Талап қоюшы «Жосалы кенті әкімінің аппараты» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің апелляциялық шағымы мен Қызылорда облысы прокуроры орынбасарының апелляциялық өтінішхаты қанағаттандырылсын.

Қаулы жария етілген күннен бастап заңды күшіне енеді.

Тараптар мен олардың өкілдері, прокурор Қазақстан Республикасы АПК-нің 434-436, 440, 441-баптарының талаптарын сақтай отырып, қаулы заңды күшіне енген күннен бастап алты ай ішінде Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық істер жөніндегі сот алқасына сот актісін кассациялық тәртіппен қайта қарау туралы өтінішхат, прокурор наразылық беруге құқылы.

Төрағалық етуші М.Текетаев

Судьялар С.Жуынтаева

А.Есдаулетов

Құжатқа қол қойылған: Жуынтаева С. Н., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Есдаулетов А. К., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Текетаев М. Н., 30.04.2024
4399-24-3-2/273

Құжатқа қол қойылған: Жуынтаева С. Н., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Есдаулетов А. К., 02.05.2024
Құжатқа қол қойылған: Текетаев М. Н., 30.04.2024

ЖАДНАМА

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотына кассациялық тәртіпте өтінішхат жіберу кезінде

ТЕКСЕРУІҢІЗ қажет:

I. Өтінішхаттың АПК-нің 434-бабының 2-бөлігінің талаптарына сәйкестігін (кассациялық тәртіппен қайта қаралуға жатпайтын сот актілерінің тізімі);

II. Өтінішхаттың АПК-нің 441-бабының талаптарына сәйкестігін (өтінішхаттың мазмұны). Тапсырма бойынша өкілдік ету АПК-нің 61-бабына сай ресімделеді.

Өтінішхатқа сенімхат, адвокат куәлігі және қорғау (өкілдік ету) туралы жазбаша хабарлама, заң консультанттары палатасына мүшелікті растайтын құжатты міндетті түрде тіркеу қажет.

III. Соттардағы мемлекеттік баж төлеу Салық кодексінің 610-бабына сәйкес жүргізіледі. Соттарда мемлекеттік баж төлеуден босату Салық кодексінің 616-бабында көрсетілген. Талап қою бағасы АПК-нің 104-бабының талаптарына сай анықталады («Мәмілелер жарамсыздығының және олардың жарамсыздығының салдарларын соттардың қолдануының кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2016 жылғы 7 шілдедегі № 6 Нормативтік қаулысының 3-тармағы);

IV. Мемлекеттік баж төлеу үшін төлем деректемелері.

Бенефициар: «Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті Астана қаласы бойынша мемлекеттік кірістер департаментінің Есіл ауданы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасы» республикалық мемлекеттік мекемесі

БСН: 081240013779

ЖСК: KZ24070105KSN0000000

Бенефициар банкі: «Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» ММ

БСК: KKMFKZ2A

Салық органының коды: 6205

БКК 108126

ТТК 911